

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ МАЙДАНЧИКІВ ДЛЯ ТОРГІВЛІ АГРОПРОДУКЦІЄЮ

USE OF ELECTRONIC PLATFORMS FOR TRADE IN AGRICULTURAL PRODUCTS

Анотація. Розглянуто стан та особливості електронних майданчиків для торгівлі агропродукцією. Визначено ряд чинників які стримують розвиток електронних майданчиків.

Ключові слова: торгівля, електронний майданчик, маркетплейс, агропродукція.

Abstract. The state and features of electronic platforms for trade in agricultural products are considered. A number of factors that hold back the development of electronic platforms have been identified.

Key words: trade, electronic platform, marketplace, agricultural products.

В останні роки в Україні активно розвивається ринок електронної комерції, як в споживчому, так і в корпоративному секторі. Українські аграрні компанії, фермери все частіше закупають товари та послуги на електронних торговельних майданчиках. Проведемо аналіз електронних торговельних майданчиків для торгівлі агропродукцією.

На сьогодні будь-який суб'єкт підприємницької діяльності може створити сайт, інтернет-магазин, тендерний майданчик, торговий майданчик. Маркетплейс – це торговий онлайн майданчик, на якому компанії реалізують свою продукцію і послуги. Серед відомих маркетплейсів Amazon, AliExpress, Rozetka. Існують і більш вузькоспеціалізовані платформи (OLX, eBay, Etsy, Artfinder) і багато інших. З погляду на доступність, продуктовий дизайн, функціонал, інтеграцію з аналітичними платформами торговий онлайн майданчик має переваги перед традиційною торгівлею. Сервіси більшості майданчиків, доступні з мобільного телефону, планшета або персонального комп'ютера.

Маркетплейси мають ряд особливостей: продавці і покупці товару повинні реєструватися і авторизуватися на сайті маркетплейса; продавці мають особистий кабінет, де вони моніторять кількість продаж і обіг товарів; пропонуються різні види оплати; покупці можуть прокоментувати свою покупку і присвоїти товару і продавцю рейтинг; маркетплейс отримує прибуток за рахунок абонентської плати, комісії, відсотків від реалізації товарів і послуг. Маркетплейси поділяються на різні види за такими ознаками: вид продукції (товари, послуги, інформація, інвестування); за широтою охоплення аудиторії (вертикальні, горизонтальні, глобальні); за принципом функціонування (незалежні, внутрішньо-корпоративні); за видом бізнес-моделі (B2B-наприклад, Amazon Business, Prom.ua; B2C-наприклад, Rozetka, Amazon, Ozon; C2C-наприклад, OLX, eBay).

Для торгівлі агропродукцією в Україні створені онлайн майданчики, які пропонують укладання угод з їх миттєвим підтвердженням, пошук кращих цінових позицій та потенційних покупців, автоматичну перевірку контрагентів та складських документів [1]. Так, інформаційна і торговельна платформа AGROXY, від розробників системи державних закупівель Pro Zorro, сприяє купівлі-продажу сільськогосподарських товарів, дозволяє зекономити час, збільшити прибутки учасників торгівлі, зменшити ризики і витрати, розширити географію попиту і пропозиції. На платформі зібрано багато корисної інформації для аграріїв: створено карту логістики і зберігання, дана характеристика кожного елеватора, його можливості [2].

Платформа Tradomatic здійснює аналіз ринку, пошук потенційних клієнтів і кращих цінових пропозицій, дозволяє укладати угоди оплати і отримувати моментальні

підтвердження. Тут можна продавати і купувати пшеницю, кукурудзу, сою, ріпак, ячмінь, соняшник – в один клік за найкращою ціною.

В 2023 р. створено торговельну платформу AGROFORUM в якій доступні всі операції – від публікації пропозиції до підписання угоди. Вона створена для фермерів, трейдерів, переробників за принципами аукціону: продавці розміщують свої лоти з певною кількістю зерна; покупці пропонують свої ціни; продавець вибирає більш вигідну для себе пропозицію; покупці також обирають підходящу ціну. Щоб стати учасником, потрібно додати свій електронний цифровий підпис. На майданчику вже зібрані готові шаблони контрактів, що не потребує допомоги професійних юристів. Прозорість контрактів та інформація про всіх учасників торгів гарантує безпечні умови торгівлі [3].

Платформа Zernotorg.ua дає можливість підібрати пропозицію в конкретному населеному пункті і врахувати логістику, що досягається використанням сервісом бази даних суміжного ресурсу-Zernovoz.ua. При виборі місця розташування підприємства автоматично розраховується вартість доставки зерна. Потім всі пропозиції ранжуються за розміром маржинального доходу, що допомагає в пошуку більш вигідних угод.

На майданчику Agro Yard можна купити або продати зерно, посівний матеріал, добрива, засоби захисту рослин, техніку, запчастини, паливо і мастила. Agroportex Біо-маркетплейс з мобільним додатком для пошуку органічної продукції на світових ринках і прямих контактів виробників. ICORN-зернова торгово-логістична платформа, яка об'єднує фермерів та покупців зерна з логістичними компаніями, банками та страховими компаніями.

Далеко неповний аналіз торговельних онлайн майданчиків на аграрному ринку свідчить про зростання їх кількості та якості операцій пов'язаних з купівлею і продажем агропродукції. Але ще існує багато відступів від стандартних норм, які дуже важливі для торгівлі фізичним товаром. Наприклад, надійність контрагента, базис поставки, умови оплати, незадовільна якість товару, додаткові вимоги кожного покупця і продавця. Майже кожна угода ще має безліч нюансів, які вимагають усного або письмового узгодження. Багато контрагентів ще є консерваторами: спілкуються, торгують і домовляються по телефону. Проте, за новими технологіями майбутнє і учасники аграрного ринку прийдуть до певної уніфікації і оцифрування процесів торгівлі агропродукцією. Проблеми впровадження та використання такого інноваційного інструменту удосконалення торговельної діяльності як електронний торговельний майданчик потребують подальшого вивчення та дослідження.

Література

1. Зарицька Н. Майбутнє агробізнесу матеріалізується в digital trading. URL: <http://agroconf.org/content/maybutnie-agrobiznesu-materializuietsya-v-digital-trading> (Дата звернення: 22.10.2023)
2. Сила електронних сервісів: як продати вигідно і швидко. URL: <https://agroportal.ua/publishing/lichnyi-vzglyad/sila-elektronnykh-servisov-kak-prodat-vygodno-i-bystro> (Дата звернення: 22.10.2023)
3. Agro.Forum – нове слово у сфері продажу зерна. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/24189-agroforum-nove-slovo-u-sferi-prodazhu-zerna.html> (Дата звернення: 23.10.2023)